

Szabó László

Múltból a jövőbe

Magyar gyógyszergyártás világszínvonalon

Dr. Szabó László általános orvosi végzettséggel rendelkezik; gyógyszeripari karrierjét orvoslátogatóként kezdte. Marketing- és termékmenedzserként, értékesítési vezetőként, humán erőforrás igazgatóként és vállalatvezetőként tapasztalatot szerzett az innovatív gyógyszeripari területen. Jelenleg a Teva kereskedelmi vezérigazgatója. Tagja a MAGYOSZ elnökségének, a Debreceni Egyetem Gazdasági Bizottságának, az AmCham Befektetői Tanácsának és az NGM Innovációs Tanácsadói Testületének.

Magyarország gyógyszeripara az ország tradicionálisan egyik legsikeresebb iparága. Évszázados szaktudás, tapasztalat segíti a hazai gyógyszergyártókat abban, hogy a legjobb válaszokat adják a jelen és a jövő kihívásaira. A „Magyar Gyógyszer” jelentős nemzetközi elismertsége, a világszínvonalú gyártás és K+F tevékenység, valamint a folyamatos beruházások biztosítják azt, hogy az iparág hosszú távon is eredményes legyen, betegek millióit segítse a gyógyulásban hazánkban és határainkon túl.

Ahhoz, hogy képet kapjunk a magyar gyógyszeripar jövőjéről, elengedhetetlen visszatekinteni az iparág múltjára, végigvenni, milyen sikereket ért el, hogyan fejlődött.

Magyarország az elsők között kapcsolódott be a gyógyszergyártásba és vált néhány évtized alatt gyógyszergyártó nagyhatalommá. Az 1920-as évek kapacitását tekintve a hazai gyógyszergyártás már világviszonylatban az ötödik-hatodik helyen állt, a 40-es évek elején pedig már mintegy 40 gyógyszergyárból kerültek ki a gyógyító készítmények. Az 1950-es években is biztosítani tudta, hogy maradjon hazánkban magas szellemi hozzáadott értéket képviselő iparág, később pedig a KGST-táboron és azon kívül is az ország leginkább piacképes „termékeit” állította elő. A rendszerváltozás után ismét nemzetgazdasági kulcsszerep jutott neki, egyike volt a kevés privatizációs sikertörténetnek, amelynek során a külföldi tőke nem piacot vásárolt, hanem a hazai szakértelemre, technológiára építve nemzetközi piacokra történő gyártást hozott az országba. A jelen magyar gyógyszeripara méltó őrzője a közel másfél évszázados hagyományoknak, a hazai betegek ellátása mellett világszerte közel 80 országba jut-

nak el gyógyító készítményei emberek milliói számára hozva gyógyulást.

Teva – 100 éves hagyomány őrzője

A Teva 1995-ben, az egykori Biogal megvásárlásával részese lett a hazai gyógyszergyártás sikertörténetének. A debreceni gyógyszergyártás alapjait 1912-ben a Rex testvérek, Ferenc és Sándor tették le, akik a Piac utca 20. szám alatt megnyitották laboratóriumukat és gyógyszertárukat. A termelés alapját a gyógynövényekből előállított galenusi készítmények, tinktúrák és kivonatok alkották. Már ebben az időszakban is kiemelésre méltó a technikai felszereltség, hiszen a laboratóriumot a kor legmodernebb berendezéseivel szerelték fel. 1932-ben már mintegy 1000 készítményt gyártottak és forgalmaztak, világszínvonalú minőségbiztosítási rendszert vezettek be. 1933-ban pedig útjára indították a Neogranomont, azt a készítményt, amelyet azóta is töretlenül használnak a magyar édesanyák. A vállalat az 1947-es államosítás után is a hazai gyógyszergyártás fellegrárá maradt, folyamatosan fejlődik. Az itt készült antibiotikumokkal generációk egész sora gyógyul. 1990 után azonban a Biogal is számos problémával küzd. A termelési módszerek és a berendezések sürgős fejlesztésre szorulnak, a gyárnak erre azonban már nincs forrása és a csőd szélére kerül. A nehéz helyzetben a mentőövet és a debreceni gyógyszergyártás hagyományainak továbbvitelét a Teva jelenti. A vállalat hazai működése során mintegy 320 milliárd forintot fordít a gyártás fejlesztésére és K+F tevékenységre. Ennek eredményeként a debreceni tablettauzem kapacitása évi 500 millió tablettáról 11 milliárdra nő, jelentősen emelkedik a foglalkoztatottak száma és a világ egyik legnagyobb tablettagyára, valamint csomagolóüzeme működik Debrecenben. A fejlesztés a Teva másik hazai gyártóközpontjában, Gödöllőn, az egykori Humánban is hatalmas változást hozott. 2012-ben indult el a világ egyik legmodernebb steril készítményeket gyártó üzeme.

Biogal-részvény

Új kihívások, egy korszak vége

A gyógyszeripar fejlődése a 80-as évektől a 2000-es évek közepéig világszerte és hazánkban is töretlen volt. Évről évre jelentek meg az új, áttörést jelentő készítmények, számos, korábban meg-

oldhatatlannak tűnő egészségügyi problémára sikerült hatékony megoldást találni. Minden nagyobb gyógyszergyártó több, úgynevezett blockbuster készítménnyel rendelkezett, amelyeknek éves forgalma globálisan meghaladta az 1 milliárd dollárt. A gyártók hatalmas összegeket fektettek kutatás-fejlesztésbe és a gyártás tökéletesítésébe, azonban ezek a költségek megtérültek, mert az új készítményekre jelentős volt a kereslet és az egészségbiztosítók is finanszírozni tudták az egyre újabb terápiás lehetőségeket. Az innovatív készítmények mellett a generikumok forgalmazásának is jelentős szerep jutott, az orvosok szívesen használták a jól bevált készítményeket.

A debreceni csomagolóüzem

A világ gyógyszerpiaca évente átlagosan 7–8 százalékkal nőtt. A gyógyszergyártók folyamatosan keresték az új lehetőségeket, fejlesztették működésüket. A különböző felvásárlások, összeolvadások eredményeként hatalmas nemzetközi gyógyszeripari vállalatok jöttek létre.

A hazai gyógyszerpiac expanziója a globális növekedést meszse meghaladó mértékű volt. 2001 és 2006 között 170 milliárd forintról közel 400 milliárd forintra emelkedett. A világ szinte összes meghatározó gyógyszergyártója létesített magyarországi leányvállalatot és a négy tradicionális hazai gyártó, immár külföldi tőkével megerősítve, folyamatosan növekedett mind hazai értékesítését, mind exporttevékenységét tekintve.

A 2000-es évek közepétől azonban elkezdtek gyülekezni a viharfelhők az iparág felett. Egyszerre több, egyenként is súlyos problémára kellett megoldást találni. A korábbi fúziók, kutatási

együttműködések egyre kevésbé váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, drasztikusan csökkent az új, valódi terápiás áttörést jelentő molekulák száma. Egyre nehezebben és drágábban lehetett csak új készítményt fejleszteni és minden egyes sikeres molekulára 5–10 olyan jutott, amelyikből a dollárszázmilliókat felémésztő kutatási költségek ellenére nem lett árbevételt hozó gyógyszer. Ennek hátterében két ok állt. Egyrészt a nagy népegészségügyi problémának számító terápiás területeken már megvoltak a hatékony, úgynevezett arany standard terápiák, és ezekhez képest nem sikerült jelentős terápiás előnyt elérni. Másrészt jelentősen szigorodtak a törzskönyvezés szabályai is. A korábbi, nyitott, innovációt támogató hatósági felfogást felváltotta a biztonság mindenek előtti figyelembevétele. Az európai és amerikai törzskönyvezési hatóságok minden korábbinál nagyobb figyelmet fordítottak a mellékhatásokra, kiegészítő klinikai vizsgálatokat kértek, vagy egyáltalán nem engedték forgalomba a készítményt, ha akár csak egy szűk betegkör esetében is jelentkeztek súlyosabb mellékhatások. Így számos, egyébként a betegek többsége számára hatékonynak bizonyuló készítmény nem kapta meg a forgalmazáshoz szükséges engedélyeket, vagy rövidült le jelentősen a szabadalmi védettséggel forgalmazható idő. Ez a gyártóknak további kockázatot és jelentős rizikót jelentett.

Az egyre erősebb hatósági szigor azonban nemcsak a törzskönyvezési, hanem a finanszírozói oldalon is megmutatkozott. Az új, drága készítmények, valamint egyes betegségek rohamos terjedése miatt (pl. az életmódhoz kötődően az Egyesült Államokban exponenciálisan nőtt a cukorbeteg és a szív-érrendszeri betegséggel küzdők száma) a korábbi egészségügyi finanszírozási modellek egyre kevésbé bizonyultak működőképesnek. Függetlenül attól, hogy állami vagy magánbiztosítói rendszer fedezte a gyógyszerkiadásokat, felmerült az igény a kiadáscsökkentésre, a gyógyszerek árának mérséklésére és drága készítmények esetén a felhasználhatósági kör korlátozására.

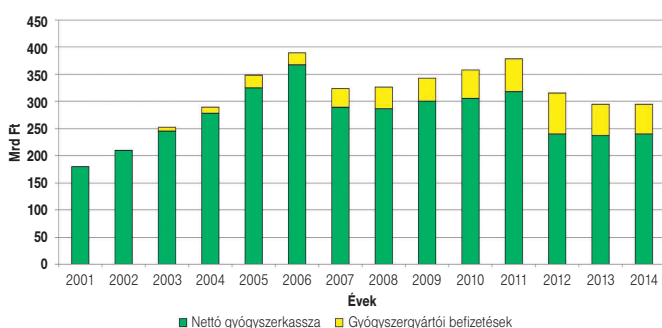
A gyógyszergyártóknak az évtizednyi töretlen növekedés után egyszerre kellett szembenézniük a jelentősen dráguló kutatási költségekkel és a fejlesztéshez kapcsolódó kockázatokkal, valamint a finanszírozói intézkedések eredményeként a csökkenő bevételekkel. Mindezen hatások eredményeként a globális gyógyszerpiac a 2004-es 7,8 százalékos növekedéshez képest 2012-ben csupán 2,4 százalékkal nőtt.

Az árcsökkentés a generikus készítmények gyártóit, köztük a nagy hazai gyógyszergyártókat is jelentősen sújtotta. A 2011-ben bevezetett Széll Kálmán terv legnagyobb vesztesei a tradicionális hazai gyártók voltak, a terhek mintegy felét nekik kellett viselniük. Az emelkedő kiadások mellett (az éves látogatónként fizetendő orvoslátogatási díj 5 millió forintról 10 millió forintra emelkedése, a támogatott készítmények utáni 12 helyett 20 százalékra emelkedő adó) mellett árbevételüket olyan intézkedések csökkentették, mint például a vaklicit. Ennek „eredményeként” számos terápiás területen előfordult, hogy kis, importőr cégek ázsiai eredetű készítményei váltak preferálttá. Annak ellenére, hogy a gyógyszerek iránti igény folyamatosan nőtt, az OEP gyógyszer-támogatásra fordítható kasszája 2013-ban a 2003-as szintre esett vissza.

A Teva receptje a megoldásra

A vállalatnak gyártóként szembe kell néznie az erősödő ázsiai versenytársakkal, forgalmazóként pedig a csökkenő árakkal. A Teva gyártóként azzal válaszol a kihívásokra, hogy folyamatosan fejleszti gyártását, az árverseny helyett elsősorban a minőségre,

A magyar gyógyszerpiac

A gödöllői Steril Centrumban

világ színvonalú gyártásra koncentrál. E törekvés eredményességét jól mutatja, hogy Magyarországon gyártott Teva-készítményre évek óta nem érkezett egyetlen minőségi kifogás sem. Hazai forgalmazóként pedig ezekkel a kiváló minőségű, hatékony, de megfizethető árú készítményekkel segíti a magyar betegek gyógyulását. Jelenleg átlagosan minden hetedik beteg Teva-készítmény segítségével gyógyul hazánkban és egyes terápiás területeken, például a szív- és érrendszeri megbetegedések, vagy a vérképzőszervi problémák esetén ez az arány még magasabb. Nagykereskedelmi tevékenysége révén a Teva a magyar kórházak és patikák stratégiai fontosságú partnere is. Annak érdekében,

hogy a vállalat hosszú távon is eredményes legyen globálisan és Magyarországon is, olyan költségcsökkentő és hatékonyság növelő programba kezdett, amelyik biztosítja a további fejlesztések megteremtéséhez szükséges profitábilis működést. A vállalat portfóliója is változik, a generikus készítmények mellett egyre nagyobb szerep jut az innovatív, valamint a vény nélkül kapható készítményeknek.

Merre tovább, magyar gyógyszeripar?

A hazai gyógyszergyártók is folyamatosan keresik az új lehetőségeket. Minden vállalat igyekszik kijelölni a saját útját, vannak azonban olyan tendenciák, amelyek a legtöbb gyártóra érvényesek. Ilyen például a költségcsökkentés és a hatékonyság növelése. Egyre többen alkalmazzák az olyan hatékonyságnövelő technikákat, mint például a Lean Six Sigma, annak érdekében, hogy kevesebb erőforrással ugyanolyan vagy még jobb eredményt érjenek el. A bevételek növelése érdekében pedig új exportpiacokat keresnek, valamint igyekeznek erősíteni a magyar gyógyszeriparon. Ennek jegyében, a nagy hazai gyártók összefogásával indult el az a „Magyar Gyógyszer” kampány, amellyel e lap hasábjain már megismerkedhettek. Folyamatosan munka folyik a hazai gyógyszergyárak kutatási és fejlesztési osztályain is, a magyar kutatók mindent megtesznek azért, hogy a dicső múlt után a jövőben is legyenek világszerte sikeres magyar gyógyszerek. Biztos vagyok abban, hogy a nehézségek ellenére a hazai gyógyszeripar jövője legalább olyan fényes lesz, mint elmúlt 100 éve, és a jövő generációi is büszkék lehetnek a hazai kutatók és gyógyszergyártók eredményeire.

Lónyai Péter

A BIOEXTRA Gyógyszergyár Zrt.

Dr. Lónyai Péter okleveles vegyész szakmérnök,
a Bioextra Zrt. igazgatótanács elnöke.

A több mint 20 év tapasztalattal rendelkező magyar tulajdonú Bioextra Zrt. magas minőségű gyógyszerek, étrend-kiegészítők, élelmiszerek, kozmetikumok és teák gyártója.

Fennállása óta folyamatosan arra törekszik, hogy a megelőzéshez, az egészség megőrzéséhez, és a különféle kiegészítő terápiákhoz szükséges készítményeket elérhető áron biztosítsa a lehető legszélesebb közönség számára.

A Bioextra Zrt. a több mint 100 saját termék gyártása és forgalmazása mellett több száz terméket gyárt bér munka-konstrukcióban partnereinek. Az alkalmazott gyártástechnológia igen szé-

les körű és modern, a gyártás saját GMP, ISO és HACCP minősítéssel üzemben történik, igen szigorú minőségellenőrzés mellett.

A Bioextra Zrt. termékei közt olyan méltán népszerű termékeket találunk, mint a D₃ 3000 NE gyógyszer vagy az eredeti grapefruitmag-kivonat étrend-kiegészítő.

A bioextra.hu weboldalon teljes körű információt talál termékeinkről, cégünk egyéb tevékenységeiről és szolgáltatásairól, továbbá online vásárlási lehetőségekről.

